

z pojmu vlastnictví jako práva, věci libovolně nakládati a každého jiného z toho vyloučiti (§§ 354, 362 obč. zák.), že vlastník nemůže býti nucen, by dal svou věc spravovati plnomocníkem, což platí i o spoluvlastnících, neboť i oni jsou oprávněni podle zákona, by svou věc spravovali sami, ovšem společně (§ 833 obč. zák.). Podle toho povinnost, zříditi správce, předpokládá zvláštní důvod závazku, a, když některý účastník neuznává takového závazku a brání se zřízení správce, může o tom, zda tu jest skutková podstata takového důvodu zavazovacího, rozhodnuto býti jenom pořadem práva. Odpůrce navrhovatelů dal více než poznatelně na jevo, že nesouhlasí, aby vůbec nějaký správce byl zřízen, nýbrž, jak rekursní soud uvádí, chtěl sám spravovati společné nemovitosti. Když se tedy nižší soudy obíraly otázkou zřízení správce, překročily zákaz Šu 2 čís. 1 nesp. říz., podle něhož soud, konaje soudnictví v nesporných věcech, nesmí překročiti meze své pravomoci, nýbrž musí odkázati strany na příslušný soud. Proto bylo na dovolací rekurs usnesení nižších soudů zrušiti a návrh odkázati na pořad práva.

Čís. 6293.

Výhody Šu 15 ex. ř. požívají i země.

(Rozh. ze dne 16. září 1926, R II 291/26.)

Soud první stolice povolil k návrhu vymáhajícího věřitele mobilární exekuci proti moravskému zemskému fondu ku vydobytí útrat sporu. Exekuce byla provedena zabavením psacího stroje. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by se zachoval podle min. nařízení ze dne 6. května 1897, čís. 153 ř. zák. a potom znovu rozhodl o exekučním návrhu. Důvody: Dle Šu 15 ex. ř. může proti obci ku vydobytí peněžitých pohledávek povolena býti exekuce jenom na takové součásti majetku obce, jichž lze použiti k uspokojení vymáhající strany, aniž by tím trpěl veřejný zájem, jemuž má obec sloužiti; min. nař. ze dne 6. května 1897, čís. 153 ř. zák. vymezuje pak pojem »obce«. V Šu 1 tohoto nařízení není sice výslovně uvedena i země (zemský fond), ale není příčiny domnívati se, že zákonem měl býti chráněn veřejný zájem jen, pokud jde o autonomní korporace nižšího druhu a ochrana ta nemá platiti také o širších autonomních svazcích, kde stejně uplatňuje se onen veřejný zájem. Již vysvětlivky ku vládní předloze exekučního řádu a zpráva stálého výboru mluví všeobecně o veřejném zájmu, o majetku, sloužícím veřejným funkcím, o účelech a zájmu veškerenstva; tyto okolnosti jsou stejně u obce jako zde u strany povinné, s hlediska rationis legis nelze zde rozlišovati. I stranu povinnou dlužno tedy podříditi ustanovení Šu 15 ex. ř.; při nejmenším jde o exekuci obdobnou exekuci dle Šu 15, pokud se týče 28 ex. ř. Vymáhající strana nedodala, činíc návrh na exekuci, vyjádření politického úřadu po rozumu Šu 5 cit. nař., pročez měl soud exekuci povolující, než o návrhu rozhodl, zachovati se dle Šu 6 tohoto nařízení. Jelikož se tak nestalo,

bylo napadené usnesení zrušeno a soudu I. stolice uloženo, by znovu rozhodl.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovateli lze dáti za pravdu, že ani § 15 ex. ř., ani nařízení ze dne 6. května 1897, čís. 153 ř. zák. nejmenují výslovně »země« (zemské fondy) mezi právními podmínkami, v jejich prospěch je výhoda §u 15 ex. ř. stanovena. Avšak zajisté je »země« podle jejich zřízení zařaditi mezi »svazky« — jak praví ono nařízení — »povolané ke správě veřejných záležitostí, které jsou zákonem zřízeny, by vyřizovaly záležitosti jedné nebo několika obcí, a opatřeny jsou po zákonu právem, zaváděti přírážky na úhradu svých potřeb«. Jsou proto »země« již z tohoto důvodu účastny řečené výhody. Mimo to přiznává ji jak soudnictví (srov. rozh. č. 568 sb. n. s.) a tak i písemnictví, v němž se ovšem ozývají též opačné hlasy, i státu, ačkoliv ani on v § 15 ex. ř. a zmíněném již nařízení není jmenován. Činí tak z nutkové úvahy, že by zákon byl sám se sebou v rozporu a sobě krajně nedůsledným, kdyby jednak činil opatření, by obce a jistě jim na roveň postavené ústavy nebyly v plnění svých úkolů a v dosažení svých zájmů exekucemi pro peněžité pohledávky rušeny, ale těmto vydal na pospas zájmy státu, jež jsou přece nad jiné důležitý a jistě z daleka vyšší než zájmy oněch podmětů, jimž zákon výhodu §u 15 ex. ř. přiznává. Totéž platí v podstatě i o »zemích« jako nejvyšších samosprávných právních podmínkách. (Srv. Neumannův komentář k ex. ř. II. vyd. str. 84 a Grešl v časopise Česká advokacie č. 8 z roku 1925.)

Čís. 6294.

Ku zajištění peněžité pohledávky lze povolití prozatímní opatření zákazem vydání a vybrání peněz v soudní úschově, snaží-li se odpůrce, příslušník státu, jenž nepřipouští vykonatelnost tuzemských rozsudků, vyzvednouti peníze ty, jež jsou jeho jediným majetkem v tuzemsku.

(Rozh. ze dne 21. září 1926, R I 576/26.)

Návrhu tuzemce, by bylo ku zjištění peněžité pohledávky povoleno proti odpůrkyním, příslušnicím švýcarským, prozatímní opatření zákazem nakládati penězi, složenými v soudní úschově s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, r e k u r s n í s o u d návrh zamítl. D ů v o d y: Návrh na povolení prozatímního opatření opírá se, pokud se týče ohrožení žalobního nároku, zejména o to, že žalované dne 15. června 1925 u okresního soudu v Mariánských Lázních navrhly zrušení prozatímního opatření ze dne 27. srpna 1924, které povoleno bylo pouze na čas do 1. července 1925, jakož i vydání 34.100 Kč, uložených u depositního úřadu. Jelikož žalobce opomněl ještě před uplynutím této lhůty v čas znova navrhnouti pro-